

TA VID

ANDREAS ERIKSSON OCH EDVARD MUNCH

6 maj – 1 oktober 2023

Ta vid är en duoutställning med grafiska verk av Andreas Eriksson (f. 1975) och Edvard Munch (1863–1944). Munch var en viktig konstnär för paret Thiel och i deras konstsamling finns bland annat en serie med 95 grafiska blad av den norske konstnären. Munch är också betydelsefull för Eriksson, som har berättat att han som barn blev avsläppt vid dåvarande Munchmuseet i Oslo och spenderade många timmar ensam där, fullkomligt absorberad.

Förbindelsen mellan Eriksson och Munch innehåller en relationell akt, den mellan två skapare. När deras verk från olika tider hänger nära varandra, upprättas en kommunikation åt båda håll. Bilderna sneglar på varandra, frigör något i bådars konstnärliga beslut. Genom att fritt sätta samman Eriksson och Munch luckras idén om en linjär konsthistoria upp.

I passagen står Erikssons ungdomsverk, *Utan titel* (1993), föreställande en allé, och Munchs *Eken* (1903) öga mot öga. Både Munch och Eriksson gör träden till projektionsytor, de är sällan bara träd. Utställningens största verk är Erikssons *Semaphore*-svit (2023). Den visas i en grupp från golv till tak och kan sägas vara en karta över hans konstnärskap. Sviten pekar både på Erikssons måleri och textila verk och visar hur han arbetar med den vindlande linjen liksom bildplanets möten.

Erikssons verk blottlägger bildytans erodering och meandrar, Munchs visar psykets eller mänsklighetens erosion. Erikssons *Lervia*-serie (2008–2016) består av slumpmässigt formade motiv, organiska former som har droppat ner på plåten.

I detta rum sker en märklig sak, Munchs *Sorgmarsch* (1897) får en abstrakt spegelbild i Erikssons stora verk, *Utan titel* (2022), med vad som förefaller vara uttraderade former vilka lyser vitt. Vi hör två olika röster men de kan nog förstå varandra. Erikssons *Shoji*-verk rymmer glipor och revor likt ett avslöjande av ytan bakom. Munch använde gång på gång ett märkligt bokstaven i-liknande tecken som symbol för månen och dess spegling i vatten, en "mångata", men det ser mer ut som en främmande, abstrakt figur mitt i naturen, också den en reva. "Naturen" i konsten är precis lika mycket konstruktion som revorna eller den vertikala störningen på havet, de båda konstnärerna vänder och vrider på illusion och avslöjanden.

EN NY LIVSFRIS

I detta rum får Edvard Munchs verk breda ut sig, till exempel hans kvinnor som omväxlande höjer sina armar och kämpar ner dem mot kroppen. Munchs mänskliga gestalter samsas med Andreas Erikssons fält och skikt. På väggen till höger om fönstret hänger en av Erikssons litografier, en skallform gör den till ett memento mori och den kan kanske läsas som en pendang till Friedrich Nietzsches dödsmask som ligger på en piedestal intill i en evig lit de parade.

De båda konstnärerna återkommer till sina motivvärldar, formulerar om, förstärker. Just grafik är genom sin inbyggda tekniska begränsning ett bra medium för förtydliganden. Munchs mest kända motiv *Skriet* (1895) finns i många versioner, här renodlad som litografi i svart och vitt med parallella linjer som påminner om träsnitt. Liksom Munch arbetar Eriksson med träådringen som en del av motivet i sitt färgglada träsnitt, *Utan titel* (2015). Det ger upphov till funderingar om bilders ursprung, och hur de bägge konstnärerna omformulerar bildplanet och ytan.

På varsin sida av ingången sitter två mörka verk av respektive konstnär. Erikssons dova litografi *Utan titel* (2021) och Munchs *Sfinxen/Kvinna i tre stadier* (1899). Erikssons abstrakta, ljusare form blir till en gestalt och Munchs tre kvinnor i olika livsstadier löses upp och blir till sist en del av ljuset och vattnet. Erikssons *Window* (2021) tar oss med ut i vattnet, i de vatten Munch så ofta låter bli till spegelyta och kontrasterande plats i bilden. Erikssons litografi kan ses som ett flytande rum. Sedda som en sammanhängande berättelse bildar Erikssons och Munchs verk en ny *Livsfris*, här avbruten av det centrerade fönstret med den verkliga grönskan och det verkliga livet utanför.

Det är inte bara den nu levande konstnären som tar vid där den äldre slutar, Munchs bilder vecklas ut och får tala med Erikssons. Genom att skifta mellan kontraster som det figurativa och abstrakta, och det bara anade kan något nytt synliggöras och få liv.